

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 872/2015-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza o sťažnosti obchodnej spoločnosti SONEZ ONALT, spol. s r. o., Komárňanská cesta 11, Nové Zámky, zastúpenej Advokátskou kanceláriou MAJLING & NINČÁK, s. r. o., Palárikova 14, Bratislava, zastúpenej konateľom a advokátom JUDr. Jánom Majlingom, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 277/2006, za účasti Okresného súdu Nové Zámky, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti SONEZ ONALT, spol. s r. o., na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 277/2006 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Nové Zámky p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 277/2006 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Obchodnej spoločnosti SONEZ ONALT spol. s r. o., p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 3 500 € (slovom tritisícpäťsto eur), ktorú jej j e Okresný súd Nové Zámky p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Nové Zámky je povinný uhradiť trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Jána Majlinga, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. novembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SONEZ ONALT, spol. s r. o., Komárňanská cesta 11, Nové Zámky (ďalej len „sťažovateľka“, v sťažnosti aj „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou MAJLING & NINČÁK, s. r. o., Palárikova 14, Bratislava, zastúpenej konateľom a advokátom JUDr. Jánom Majlingom, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 277/2006 o zaplatenie sumy 752 392 Sk s príslušenstvom.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľ – SONEZ ONALT, spol. s r. o... ako navrhovateľ podal na príslušnom súde OS Nové Zámky návrh na začatie konania o zaplatenie 752.392,- Sk s príslušenstvom doručený súdu 22. 12. 2006. Dňa 30. 01. 2007 OS Nové Zámky vydal v predmetnom konaní 5 C 277/2006 platobný rozkaz, voči ktorému podal odporca v zákonnej lehote odpor. Prvé pojednávanie bolo príslušným súdom vytýčené na 23. 04. 2007, vzhľadom k ospravedlneniu odporcu sa vo vytýčenom termíne meritórne pojednávanie neuskutočnilo, odročené bolo na 21. 06. 2007. Nasledujúce pojednávania v dňoch 21. 06. 2007, 18. 09. 2007 a 13. 11. 2007 sa meritórne opäť neuskutočnili, až v termíne 13. 12. 2007 boli vypočutí účastníci konania, pričom pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom pokusu o mimosúdne doriešenie sporu. Meritórnemu pojednávaniu v danej veci došlo až dňa 27. 01. 2011, na ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru cestná

doprava. Predmetný znalecký posudok spolu s vyúčtovaním znalec – [REDACTED] [REDACTED] predložil súdu 02. 06. 2011. Sporové strany sa k uvedenému znaleckému posudku č. 7/2011 vyjadrili 09. 08. 2011 zo strany navrhovateľa, resp. dňa 28. 11. 2011 zo strany odporcu. Vo veci konajúca sudkyňa si dňa 16. 12. 2011 vyžiadala vyjadrenie od poisťovne UNIQA Bratislava, ktorá vyžiadané skutočnosti oznámila súdu 15. 02. 2012. Okresný súd Nové Zámky rozhodol rozsudkom č. 5 C/277/2006-211 zo dňa 17. 05. 2012, vzhľadom k tomu, že obe sporové strany podali voči uvedenému rozsudku odvolanie, vo veci ďalej rozhodoval Krajský súd v Nitre, ktorý uznesením 8 Co 276/12-309 zo dňa 24. 10. 2013 v zastavujúcej časti rozsudok potvrdil a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok zrušil. Spis bol OS Nové Zámky vrátený dňom 10. 12. 2013...

Okresný súd Nové Zámky výzvou zo dňa 22. 07. 2014, ktorá bola do kancelárie právneho zástupcu navrhovateľa doručená 25. 07. 2014, žiadal navrhovateľa o predloženie zmluvy o zákonom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri prevádzke motorového vozidla Citroen Xantia...

Navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v lehote stanovenej súdom zaslal ako prílohu listu zo dňa 11. 08. 2014... požadovanú zmluvu o zákonom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú pri prevádzke motorového vozidla Citroen Xantia, a to zo dňa 17. 12. 2001 s prílohami a zo dňa 16. 05. 2006 s prílohami.

Vzhľadom k nečinnosti súdu v uvedenom konaní č. 5 C 277/2006 navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu listom zo dňa 09. 07. 2015... žiadal o urýchlenie konania, nakoľko od vyššie uvedeného predloženia vyžiadaných dôkazov prebehlo časové obdobie viac ako 10 mesiacov. Navrhovateľ mal za to, že uvedené obdobie je dostatočné pre posúdenie predložených dôkazov, no napriek tomu súd nevykonal žiaden úkon. Uvedená žiadosť navrhovateľa o urýchlenie konania ostala bez vyjadrenia príslušného súdu.

Nakoľko ani po uplynutí takmer dvoch mesiacov sa súd k vyššie uvedenej žiadosti zo dňa 09. 07. 2015, navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal dňa 06. 08. 2015 sťažnosť na prieťahy v súdnom konaní proti sudcovi Okresného súdu Nové Zámky, adresovanú k rukám predsedu súdu...

V uvedenej sťažnosti navrhovateľ poukázal na skutočnosti poukazujúce na zbytočné prieťahy v konaní, najmä na fakt, že od podania dôkazov zo strany navrhovateľa uplynulo

takmer 12 mesiacov, a to bez jediného úkonu súdu, bez vyjadrenia k dôvodnej žiadosti o urýchlenie konania...

Predseda Okresného súdu Nové Zámky listom zo dňa 11. 09. 2015 odpovedal na vyššie uvedenú sťažnosť na prietahy v konaní 5 C 277/2006. V odpovedi uznal sťažnosť na prietahy za čiastočne opodstatnenú, pričom argumentoval skutočnosťou, že k 01. 09. 2015 má konajúca sudkyňa [REDAKOVANÉ] v zmysle jej žiadosti funkciu sudcu prerušenú. O žiadostiach sudcov, ktorí požiadali o preloženie na tunajší súd sú údajne v procese rozhodovania, v oddelení vyššie menovanej sudkyne je v zmysle vyjadrenia predsedu súdu evidujú 437 nerozhodnutých vecí a 704 nevybavených vecí...

Ďalším bodom pri poukázaní na nečinnosť súdu a teda skutočnosť o zbytočných prietahoch v konaní je časové obdobie od vrátenia spisu z Krajského súdu Nitra a to odo dňa 10. 12. 2013, čo je ku dnešnému dňu viac ako 22 kalendárnych mesiacov. Za uvedené obdobie 22 kalendárnych mesiacov bol jediným procesným úkonom – výzva súdu navrhovateľovi zo dňa 22. 07. 2014 na predloženie dôkazu – zmluvy o zákonnom poistení predmetného motorového vozidla. Navrhovateľ v súdom stanovenej 15-dňovej lehote predložil predmetný dôkaz.

S ohľadom na uvedené sťažovateľ má za to, že dlhodobou nečinnosťou súdu, takmer 12 mesiacov dlhému obdobiu bez jediného vykonaného procesného úkonu, došlo k porušeniu ústavného práva navrhovateľa, aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prietahov.

Ďalej dávame do pozornosti skutočnosť, že súd síce na základe urgencií, sťažnosti na prietahy v konaní vytýčil termín pojednávania na deň 24. 11. 2015 o 10:00, ale nakoniec k prejednaniu veci vôbec nedošlo. Právny zástupca navrhovateľa sa v doobedných hodinách telefonicky informoval, či sa predmetné pojednávanie bude konať a bola mu poskytnutá pozitívna odpoveď, a teda že sa vytýčené pojednávanie konať bude.

Avšak menej ako 24 hodín pred týmto termínom pojednávania, bol právny zástupca navrhovateľa telefonicky kontaktovaný zo strany súdu s tým, že termín pojednávania je zrušený a odročený na neurčito.“

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na to, aby jeho vec bola prerokovaná verejne a bez zbytočných prieťahov, podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej bolo porušené.

2. Sťažovateľovi – SONEZ ONALT, spol. s r. o., so sídlom: Komárňanská cesta 11, 940 01 Nové Zámky, IČO: 34 151 061 priznáva finančné zadostučinenie vo výške 5.000,- EUR (slovom dvetisíc eur), ktoré je mu Okresný súd Nové Zámky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu Nové Zámky prikazuje v konaní vedenom pod č. 5 C 277/2006 konať bez ďalších zbytočných prieťahov.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR, a to vo výške 988,15 EUR, ktoré je okresný súd Nové Zámky povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa – Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s. r. o., a to do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní uznesením č. k. II. ÚS 872/2015-9 zo 17. decembra 2015 prijal sťažnosť na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 20. januára 2016 predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania a aby sa vyjadril aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr 159/16 k prijatej sťažnosti z 22. februára 2016, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 26. februára 2016, uviedol:

„Navrhovateľ návrh na začatie konania doručil súdu 22. 12. 2006. Konajúca sudkyňa úpravou zo dňa 02. 01. 2007 vyrubila súdny poplatok za návrh a súčasne žiadala pripojiť spis tunajšieho súdu 16 C 184/03. Následne dňa 30. 01. 2007 bol vo veci vydaný platobný rozkaz, voči ktorému odporca podal včas dňa 19. 02. 2007 odpor s odôvodnením. Vzhľadom na žiadosť odporcu, úpravou zo dňa 19. 03. 2007 mu bolo doručené tlačivo na

oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré mal súdu predložiť spolu so svojim daňovým priznaním za rok 2004-2005. Odporca dňa 17. 4. 2007 požiadal o predĺženie súdom stanovenej lehoty.

Úpravou konajúcej sudkyne zo dňa 23. 04. 2007 bol vo veci vytýčený termín pojednávania, na ktoré sa odporca nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil prostredníctvom zástupcu, z dôvodu kolízie pojednávanií. Z toho dôvodu sa meritórne pojednávanie neuskutočnilo, bolo odročené na deň 21. 06. 2007.

Navrhovateľ písomné stanovisko k podanému odporu predložil 13. 06. 2007. Pojednávanie dňa 21. 06. 2007 sa meritórne neuskutočnilo, bolo odročené na deň 18. 09. 2007 za účelom doplnenia dokazovania tak ako to vyplýva z uznesenia zápisnice.

Ďalšie pojednávanie určené na dni 18. 09. 2007 a 13. 11. 2007 sa meritórne neuskutočnili z dôvodu choroby zástupcu odporcu. Až na pojednávaní dňa 13. 12. 2007 boli vypočutí účastníci konania, pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom pokusu o mimosúdne doriešenie veci. Ďalšie pojednávania určené na dni 09. 10. 2008, 15. 01. 2009, 17. 04. 2009, 26. 05. 2009, 06. 10. 2009, 12. 11. 2009, 11. 02. 2010, 04. 05. 2010, 06. 07. 2010, 02. 11. 2010 neboli meritórne prejednané, boli zakaždým odročené z dôvodov uvedených v jednotlivých zápisniciach.

K meritórnemu prejednaniu veci došlo dňa 27. 01. 2011, na ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru cestná doprava. Znalec znalecký posudok spolu s vyúčtovaním predložil súdu 02. 06. 2011. Úpravou sudkyne zo dňa 11. 07. 2011 bolo uložené znalecký posudok doručiť za účelom oboznámenia sa. Vyjadrenie navrhovateľa k posudku bolo predložené do spisu dňa 09. 08. 2011 a stanovisko odporcu dňa 28. 11. 2011.

Úpravou zo dňa 16. 12. 2011 konajúca sudkyňa učinila dotaz na poisťovňu [REDAKOVANÉ], ktorá požadované skutočnosti súdu oznámila 15. 02. 2012. Následne bol určený ďalší termín pojednávania na deň 17. 05. 2012, na ktorom bol vyneseny rozsudok, voči ktorému podali obaja účastníci odvolanie. Po ich doručení a vyrubení súdneho poplatku za odvolanie bol spis úpravou zo dňa 10. 09. 2012 predložený na Krajský súd Nitra dňom 19. 09. 2012. Odvolací súd uznesením 8 Co 276/12-309 zo dňa 24. 10. 2013 v zastavujúcej časti rozsudok potvrdil a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok zrušil. Spis bol vrátený tunajšiemu súdu 10. 12. 2013. Úpravou zo dňa 04. 02. 2014 bolo uložené doručiť

predmetné rozhodnutie účastníkom, ďalšou úpravou zo dňa 03. 06. 2014 bol navrhovateľ vyzvaný na predloženie zmluvy o zákonom poistení predmetného motorového vozidla. Na túto výzvu navrhovateľ reagoval podaním došlým súdu dňa 14. 08. 2014 vrátane príloh. Dňa 13. 07. 2015 navrhovateľ doručil do spisu písomnú žiadosť o urýchlenie konania.

Na základe žiadosti konajúcej sudkyne [REDAKOVANÉ] v súlade s § 24 odsek 4 Zákona číslo 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov, od 1. 9. 2015 došlo u nej k prerušeniu funkcie sudcu. Dvaja sudcovia z iných okresných súdov požiadali o preloženie na tunajší súd s tým, že dňa 1. 10. 2015 bola sudkyňa [REDAKOVANÉ] preložená na výkon funkcie na tunajší súd. Na základe dodatku č. 7 k rozvrhu práce na rok 2015 od 15. 10. 2015 tejto sudkyňi bol upravený nápad vecí a pridelené nevybavené veci z pôvodného oddelenia [REDAKOVANÉ] v počte 596 vecí C, 21 vecí CPR, všetky neskončené a nerozhodnuté veci Er, Ro.

Sudkyňa [REDAKOVANÉ] úpravou zo dňa 30. 10. 2015 určila vo veci termín pojednávania na deň 24. 11. 2015. Zástupca odporcu dňa 16. 11. 2015 písomne ospravedlnil svoju a odporcovu neúčast' na pojednávaní, žiadal zmenu termínu vzhľadom na to, že dňa 24. 11. 2015 sa má zúčastniť ústnej časti advokátskej skúšky svojej koncipientky. Uvedená skutočnosť bola mailom daná na vedomie navrhovateľovi. Ďalší termín pojednávania bol určený na 14. 01. 2016, ktorý sa neuskutočnil pre ospravedlnenie zástupcu odporcu, ktorý požiadal o zmenu termínu pre kolíziu pojednávani na skôr vytýčenom hlavnom pojednávaní v trestnej veci 4 T 140/15. Z týchto dôvodov bol zrušený termín pojednávania na deň 16. 02. 2016, ktorý sa neuskutočnil taktiež pre kolíziu pojednávani zástupcu odporcu. V súčasnosti je vo veci určený termín pojednávania na deň 01. 03. 2016.

V predmetnej veci potom ako bol spis vrátený z Krajského súdu Nitra aj keď neboli zo strany zákonnej sudkyne jednotlivé úkony vykonávané plynule v primeraných lehotách, táto skutočnosť bola ovplyvnená objektívnymi okolnosťami spočívajúcimi v extrémnom zvýšení nápadu vecí do oddelenia C s tým, že od januára 2014 bol priemerný mesačný nápad 195 vecí ktorý sa k januáru 2015 zvýšil na 611 vecí v priemere mesačne. V čase ako bol predmetný spis vrátený z KS t. j. v mesiaci december 2013 mala sudkyňa [REDAKOVANÉ] vo svojom oddelení C evidovaných 446 nevybavených vecí a 360 nerozhodnutých vecí a k 31. 08. 2015 mala v oddelení C evidovaných 674 nevybavených vecí a 428

nerozhodnutých vecí pričom k tomuto dátumu tejto sudkyne v priemere mesačne napadlo okolo 65 nových vecí. Vzhľadom na uvedené sa dá skonštatovať, že tak ako aj ostatní sudcovia tohto súdu, bola aj táto sudkyňa v uvedenom období neprímerane zaťažená. Bezpečne vyšší počet sudcov a k tomu primeraný vyšší počet administratívnych síl by bezpochyby ovplyvnil plynulosť vybavovania vecí, avšak obsadenosť súdu ako aj celkový nápad vecí do jednotlivých oddelení nie je žiadnym spôsobom ovplyvniteľný zo strany vedenia súdu.“

Predseda okresného súdu vo svojom stanovisku súčasne uviedol, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.

Sťažovateľka vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu z 30. marca 2016 (doručenom ústavnému súdu 19. apríla 2016) okrem iného uviedla:

«Porušovateľ – Okresný súd Nové Zámky vo vyjadrení zo dňa 22. 02. 2016 k predmetnej ústavnej sťažnosti uviedol chronologický prehľad, resp. postup v konaní č. 5 C 277/2006, a to najmä, že navrhovateľ návrh na začatie konania doručil súdu dňa 22. 12. 2006, pričom platobný rozkaz bol vydaný dňa 30. 01. 2007. Nakoľko odporca v zákonnej lehote podal odpor proti vydanému platobnému rozkazu, konajúca sudkyňa vytýčila v danej veci pojednávanie. Pojednávania 21. 06. 2007, 19. 09. 2007 a 13. 11. 2007 sa meritórne neuskutočnili z dôvodu choroby zástupcu odporcu. Až na pojednávaní dňa 13. 12. 2007 boli vypočutí účastníci konania, a z dôvodu pokusu o mimosúdne doriešenie veci bolo pojednávanie odročené na neurčito. Ďalšie pojednávania, a to v dňoch 09. 10. 2008, 15. 10. 2009, 26. 05. 2009, 06. 10. 2009, 12. 11. 2009, 11. 02. 2010, 04. 05. 2010, 06. 07. 2010 a 02. 11. 2010 neboli opäť meritórne prejednané. K meritórnemu prejednaniu veci došlo dňa 27. 01. 2011, na ktorom bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru cestná doprava. Na nasledujúcom pojednávaní dňa 15. 02. 2012 bol vynesенý rozsudok, proti ktorému obaja účastníci konania podali odvolanie. Po rozhodnutí Krajského súdu Nitra zo dňa 24. 10. 2013 bol predmetný spis vrátený tunajšiemu súdu OS Nové Zámky dňa 10. 12. 2013. Dňa 03. 06. 2014 bol navrhovateľ vyzvaný na predloženie listinného dôkazu – Zmluvy o zákonnom poistení predmetného motorového vozidla. Navrhovateľ bez zbytočného odkladu vyžiadaný listinný dôkaz predložil súdu.

Okresný súd Nové Zámky prostredníctvom predsedu súdu [REDAKOVANÉ] vo vyjadrení uvádza skutočnosť, že oddelenie C tunajšieho súdu bolo ovplyvnené extrémnym nápadom vecí...

Porušovateľ vo vyjadrení zo dňa 22. 02. 2016 uvádza, že zo strany zákonnej sudkyne neboli jednotlivé úkony vykonávané plynule v primeraných lehotách, avšak táto skutočnosť bola ovplyvnená objektívnymi okolnosťami, ktoré spočívajú v extrémnom zvýšení nápadu vecí do oddelenia C. Porušovateľ tak ďalej dodáva, že tak ako aj ostatní sudcovia tohto súdu, bola aj zákonná sudkyňa v predmetnom období neprimerane zaťažená...

Porušovateľ ďalej vo vyjadrení zo dňa 22. 02. 2016 uvádza, že nová zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] po preložení na tunajší súd dňa 01. 10. 2015 vo veci určila termín pojednávania na deň 24. 11. 2015. K uvedenému dávam do pozornosti skutočnosť, že súd síce na základe urgencií, sťažnosti na prieťahy v konaní vytyčil termín pojednávania na deň 24. 11. 2015 o 10:00 hod., ale nakoniec k prejednaniu vecí vôbec nedošlo. Právny zástupca navrhovateľa sa v doobedných hodinách telefonicky informoval, či sa predmetné pojednávanie bude konať a bola mu poskytnutá pozitívna odpoveď, a teda, že sa vytyčené pojednávanie konať bude.

Avšak menej ako 24 hodín pred týmto termínom pojednávania bol právny zástupca navrhovateľa telefonicky kontaktovaný zo strany súdu s tým, že termín pojednávania je zrušený a odročený na neurčito. Na dopyt právneho zástupcu navrhovateľa čo je dôvodom odročenia pojednávania mu zo strany súdu bola poskytnutá informácia, že dôvodom je ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu odporcu na pojednávaní, a to z dôvodu, že „bol pozvaný na advokátske skúšky svojej koncipientky“. Právny zástupca navrhovateľa si o tejto skutočnosti vyžiadal aj písomné potvrdenie – emailom zo dňa 23. 11. 2015...

Máme za nevyhnutné uviesť, že uvedený dôvod neúčasti právneho zástupcu odporcu nie je v žiadnom prípade ospravedlniteľný...

V zmysle vyššie uvedeného si dovoľíme zastávať názor, že účasť na advokátskych skúškach koncipientky právneho zástupcu odporcu, bola právnenému zástupcovi odporcu vopred známa, a teda nie je podľa nášho názoru ospravedlniteľný dôvod pre odročenie termínu pojednávania. V tejto súvislosti poukazujem aj na skutočnosť, že odporca vyslovene netrval na tom, aby bol zastúpený práve právnym zástupcom, ktorý sa ocitol v tejto situácii – potreba účasti na advokátskych skúškach, preto máme za nepochopiteľné, že právny

zástupca odporcu neudelil substitučnú plnú moc na jeho zastúpenie, a to aj za účelom ochrany práva svojho klienta.

Tým, že súd akceptoval podľa nášho názoru nedôvodné a nedostatočne odôvodnené ospravedlnenie neúčasti právneho zástupcu odporcu, došlo k odňatiu ústavou garantovaného práva navrhovateľa na súdnu ochranu, čím bola jednoznačne narušená právna istota navrhovateľa, resp. sťažovateľa.»

Sťažovateľka okrem toho vo svojom vyjadrení zopakovala časť tvrdení uvedených v pôvodnej sťažnosti a zopakovala aj znenie petitu sťažnosti.

Sťažovateľka súčasne oznámila, že netrvá na konaní ústneho pojednávania a súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie

stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom namietaného konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 5 C 277/2006 je žaloba o zaplatenie 752 392 Sk s príslušenstvom. V označenom konaní okresného súdu sťažovateľka vystupuje ako navrhovateľka. Podľa názoru ústavného súdu

ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a ktorá nevykazuje znaky skutkovej ani právnej zložitosti. Z hľadiska skutkovej zložitosti veci vzhľadom na potrebu vykonať znalecké dokazovanie možno považovať vec za čiastočne skutkovo zložitú. Táto skutočnosť však nemohla ovplyvniť dĺžku konania v rokoch 2007 až 2010, pretože okresný súd dospel k potrebe nariadiť znalecké dokazovanie až v januári 2011. Nijaké skutočnosti však nemôžu ospravedlniť neodôvodnene dlhý čas konania a rozhodovania okresného súdu (viac ako deväť rokov) bez vydania právoplatného rozhodnutia v tejto veci, keďže vyhlásený rozsudok okresného súdu č. k. 5 C 277/2006-281 zo 17. mája 2012 krajský súd na základe odvolaní oboch účastníkov konania uznesením č. k. 8 Co 276/2012-309 z 24. októbra 2013 v určujúcom výroku zrušil a vrátil ho okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zastáva názor, že správanie s'ťažovateľky ako navrhovateľky v napadnutom konaní v zásade nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie ich veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu v konaní, ktoré začalo v roku 2006.

Z predloženého spisu, zo s'ťažnosti, ako aj z vyjadrení predsedníčky okresného súdu a zákonnej sudkyne (s podrobným prehľadom úkonov okresného súdu počas celého konania vo veci) ústavný súd zistil, že okresnému súdu bol návrh na zaplatenie sumy 752 392 Sk s príslušenstvom doručený 22. decembra 2006.

Okresný súd vydal 30. januára 2007 platobný rozkaz, proti ktorému podal odporca 19. februára 2007 odpor.

Okresný súd následne v roku 2007 nariadil päť pojednávanií: štyri pojednávania nariadené na 23. apríl 2007, 21. jún 2007, 18. september 2007 a 13. november 2007 sa neuskutočnili z dôvodov ospravedlnenia odporcu. Až na pojednávanií nariadenom na 13. december 2007 boli vypočutí účastníci konania a pojednávanie bolo odročené na neurčito na účely pokusu o mimosúdne vyriešenie veci.

Okresný súd v ďalšom období rokov 2008 až 2010 nariadil (a postupne odročil) spolu desať pojednávanií (na 9. október 2008, 15. január 2009, 17. apríl 2009, 26. máj 2009, 6. október 2009, 12. november 2009, 11. február 2010, 4. máj 2010, 6. júl 2010 a 2. november 2010).

Až na pojednávanií uskutočnenom 27. januára 2011 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru cestnej dopravy. Po predložení znaleckého posudku 2. júna 2011 a po vyjadreniach účastníkov k predmetnému znaleckému posudku okresný súd nariadil pojednávanie na 17. máj 2012. Na tomto pojednávanií bol vyhlásený rozsudok vo veci samej č. k. 5 C 277/2006-281, podľa ktorého odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi (sťažovateľovi) 2 758,32 € s ročným úrokom z omeškania 4,4 % od 18. októbra 2006 do zaplatenia. Okresný súd ďalej zastavil konanie v časti istiny 560,31 €.

Proti označenému rozsudku okresného súdu podali obaja účastníci konania odvolanie, ktoré okresný súd aj so spisom predložil 19. septembra 2012 Krajskému súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) ako súdu odvolaciemu.

Krajský súd uznesením č. k. 8 Co 276/2012-309 z 24. októbra 2013 v časti o zastavení konania pre výšku istiny 560,31 € rozsudok potvrdil a vo zvyšnej časti napadnutý rozsudok okresného súdu (v časti vyhovujúcej a v časti zamietajúcej) zrušil pre nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov, konštatujúc, že „s poukazom na túto nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom...“, a vrátil ho tomuto súdu na ďalšie konanie (10. decembra 2013).

V ďalšom priebehu konania okresný súd doručoval rozhodnutie krajského súdu účastníkom konania a 3. júna 2014 vyzval sťažovateľa na predloženie ďalších písomných dôkazov. Sťažovateľ vyžiadané listiny predložil do spisu 14. augusta 2014, pričom po nečinnosti okresného súdu vo veci počas ďalších mesiacov doručil 13. júla 2015 tomuto súdu žiadosť o urýchlenie konania.

Od 1. septembra 2015 došlo k prerušeniu výkonu funkcie zákonnej sudkyne a vec bola pridelená novej zákonnej sudkyňi, ktorá nariadila pojednávanie na 24. november 2015. Pojednávanie nariadené na tento termín sa neuskutočnilo z dôvodov ospravedlnenia sa právneho zástupcu odporcu. Ani ďalšie pojednávania nariadené na 14. január 2016, 16. február 2016 a 1. marec 2016 sa neuskutočnili pre prekážky a ospravedlnenia zo strany právneho zástupcu odporcu v konaní.

Od vrátenia veci okresnému súdu sa v období po zrušení rozsudku krajským súdom (po 10. decembri 2013) vo veci neuskutočnilo žiadne pojednávanie.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd nemohol v tejto súvislosti akceptovať argumenty uvedené vo vyjadrení predsedu okresného súdu, že *„aj keď neboli zo strany zákonnej sudkyne jednotlivé úkony vykonávané plynule v primeraných lehotách, táto skutočnosť bola ovplyvnená objektívnymi okolnosťami spočívajúcimi v extrémnom zvýšení nápadu vecí do oddelenia C s tým, že od januára 2014 bol priemerný mesačný nápad 195 vecí ktorý sa k januáru 2015 zvýšil na 611 vecí v priemere mesačne. V čase ako bol predmetný spis vrátený z KS t. j. v mesiaci december 2013 mala sudkyňa [REDACTED] vo svojom oddelení C evidovaných 446 nevybavených vecí a 360 nerozhodnutých vecí a k 31. 08. 2015 mala v oddelení C evidovaných 674 nevybavených vecí a 428 nerozhodnutých vecí pričom k tomuto dátumu*

tejto sudkyne v priemere mesačne napadlo okolo 65 nových vecí. Vzhľadom na uvedené sa dá skonštatovať, že tak ako aj ostatní sudcovia tohto súdu, bola aj táto sudkyňa v uvedenom období neprimerane zaťažená. Bezpečne vyšší počet sudcov a k tomu primeraný vyšší počet administratívnych síl by bezpochyby ovplyvnil plynulosť vybavovania vecí, avšak obsadenosť súdu ako aj celkový nápad vecí do jednotlivých oddelení nie je žiadnym spôsobom ovplyvniteľný zo strany vedenia súdu.“

V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, IV. ÚS 155/09, IV. ÚS 82/2010), vychádzajúc predovšetkým z povahy veci, zo samotnej dĺžky napadnutého konania viac ako deväť rokov, ale aj z priebehu konania poznačeného predovšetkým faktickou nečinnosťou okresného súdu v období viac ako jedného a pol roka od augusta 2014, resp. od vrátenia spisu krajským súdom od decembra 2013, ale tiež od začiatku neefektívnou činnosťou okresného súdu v rámci nariadovania pojednávania (18 nariadených, resp. odročených, ale neuskutočnených pojednávania vo veci, iba 3 uskutočnené pojednávania meritórneho významu) a vykonávania dokazovania, keď tento súd dosiaľ – ani po vrátení veci odvolacím súdom – nedokázal účinne ustáliť a vyhodnotiť právnu situáciu sťažovateľky, uzavrel, že v namietanom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 5 C 277/2006 bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 277/2006 konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktoré odôvodňuje takto:

„V dôsledku vzniku vyššie uvedenej právnej neistoty, spôsobenej nečinnosťou súdu, dôvodnej obavy o porušení ústavného práva sťažovateľa, považujem za primerané finančné zadosťučinenie sumu vo výške 5.000,- EUR. Sťažovateľ je právnickou osobou, prietahy v predmetnom súdnom konaní, v ktorom sa domáha zaplata 24.416,95 EUR s príslušenstvom je sumou, ktorá negatívne ovplyvňuje podnikateľskú činnosť a podnikateľské možnosti sťažovateľa.“

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 5 C 277/2006, berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľky nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 500 € sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom a konateľom JUDr. Jánom Majlingom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľka bez bližšej špecifikácie vyčíslila trovy konania sumou 988,15 € za tri úkony právnej služby urobené právnym zástupcom sťažovateľky.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby urobené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších

predpisov (ďalej len „vyhláška“), za každý úkon po 139,83 €, spolu s režijným paušálom 2 x 8,39 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 296,44 €. Ústavný súd nepriznal sťažovateľke náhradu za tretí úkon právnej služby urobený v roku 2016, pretože podľa jeho názoru tento úkon už neprispel k ďalšiemu objasneniu veci.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezou uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016